

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
Иск. N 347
дата - 9 JUN 2020

ДО
Г-ЖА МАРИЯНА НИКОЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО
СЪТРУДНИЧЕСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

на БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ОТНОСНО: Проект на Закон за уреждане на отношенията, свързани с личните сметки за безналични ценни книжа, водени в централния регистър на ценни книжа от „Централен депозитар“ АД.

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с публикувания за обществено обсъждане Проект на Закон за уреждане на отношенията, свързани с личните сметки за безналични ценни книжа, водени в централния регистър на ценни книжа от „Централен депозитар“ АД, Българска търговско-промишлена палата (БТПП) изразява следното становище:

БТПП принципно не е против идеята за въвеждане на ред и условия за прозрачното и ефективно уреждане на правоотношенията по прехвърлянето и разпореждането с акции, придобити в рамките на процесите по приватизация на държавни и общински предприятия. Същевременно изразяваме позиция, че предложеният проект на закон за пореден път не отговаря напълно на тези условия и се нуждае от сериозна редакция с оглед изключване на хипотези, при които ще бъдат засегнати съществено права на собственост, гарантирани от Конституцията на Република България.

Законът ще засегне около 3 милиона притежатели на акции, респективно техните наследници, придобити по време на приватизационните процеси, което налага същият да бъде отеглен, разработен съвместно със

заинтересованите страни и прецизиран с оглед правата и финансовите възможности на собствениците на акции.

Във връзка с изложеното настояваме да се **изготви нов проект на закона**, в който да бъдат заложени три основни принципа за постигането на прозрачното и ефективно уреждане на проблема със „спящите акции“ и пазарната ликвидност, а именно:

- Безусловни гаранции за собствениците на акции, че същите ще бъдат надлежно уведомени за нормативните промени и правото им да ползват свободно притежанията си, няма да бъде засегнато;
- Широка публичност и предоставяне на детайлна информация на притежателите на акции в съответните акционерни дружества за правата им във връзка с притежанията им и за последиците от неизвършването в срок на определени действия във връзка със запазването на тези притежания;
- Достатъчно дълъг срок за извършването на действия от страна на собствениците, свързано със запазване на правата им на собственост;
- Възможност за упражняване на двуинстанционен съдебен контрол върху действията на администрацията, свързани със засягането на правата на собственост на притежателите на акции.

Следва също да се отбележи, че дейността на Централния депозитар не е в противоречие с цитираните в мотивите на законопроекта - Регламент (ЕС) 909/2014 и Директива 2014/65/ЕС, тъй като депозитарната институция на практика не осъществява директна комуникация с крайните собственици (притежатели) на ценни книжа. Поради това цитираните европейски документи не налагат по пряк начин пререгулиране в България на отношенията, свързани с уравниването на права, въз основа на акции от масова приватизация.

Повечето от другите посочени в мотивите на законопроекта проблеми за приемането му, също не се уреждат по ясен и категоричен начин в този проект, напр. въпросите, свързани с:

а) незнанието от страна на наследниците на лицата за притежаваните от наследодателите акции, вследствие масовата приватизация: голяма част от тези наследници са вече в чужбина и за тях, както и за наследниците в България е създаден доста затруднителен режим да установят наследството си от тези акции. В този смисъл законопроектът не облекчава по ясен и гарантиран начин тази процедура;

б) пресиленото твърдение, че липсата на атрактивност на българския капиталов пазар се дължи на неактивното упражняване на права от страна на въпросните собственици на акции;

в) установените недобри корпоративни практики, поради пасивността на посочените акционери (управление на публичните дружества с миноритарен дял) също не се преодоляват по гарантиран от закона начин, чрез служебното разпределение на акции и пр. и пр.

Допълнителен аргумент за неговото оттегляне и преразглеждане, е че в него са заложили въпроси, които са от кръга на обществени отношения, които са подават на трайна уредба (чл. 3, ал. 1 от Закона за нормативните актове), а именно въпроси, свързани с:

а) реда и условията за служебно прехвърляне в инвестиционен посредник на акциите, държани по лични сметки (чл. 6, ал. 1 от законопроекта);

б) идентификация на лицата при прехвърляне на акции, придобити срещу инвестиционни бонове от лични към клиентски сметки, процедурите за тази идентификация, както и условията и документите в случаите на наследяване от повече от едно лице (Раздел III от законопроекта).

Поради това посочените въпроси следва да се уредят на законово ниво (чл. 3, ал. 1 от Закона за нормативните актове), а не с наредба на Комисията за финансов надзор, както е предвидено в законопроекта.

В мотивите на законопроекта по никакъв начин не е обяснено, поради какви съображения изискванията, критериите и начините на оценка на лицата – кандидати за управляващо дружество ще се приемат с решение на т.н. „управляващ комитет“, който е в състав, посочен в чл. 9, ал. 2 от законопроекта.

Целесъобразно е, а и действащата нормативна уредба го изисква (арг. чл. 4, ал. 2 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност) всички изисквания/критерии за избор на управляващо дружество да се регламентират на законово ниво.

Друг съществен недостатък на законопроекта е, че посоченият управляващ комитет не е институционализирано административно звено, нито пък има юридическа самостоятелност, няма никакво правно основание той да сключва договор с избраното управляващо дружество (вж. чл. 11 от законопроекта), респ. – да поема права и задължения, които касаят стотици физически лица – притежатели на акции.

Не е целесъобразно методиката за оценка на акциите, които ще бъдат прехвърлени в инвестиционния фонд (с цел определяне на паричната им равностойност и съответно стойността на един дял) да се приема от управляващото дружество. Тази методика засяга пряко интересите на всеки акционери, тъй като въз основа на нея управляващото дружество определя

броя на дяловете и/или части от дялове, които всяко лице, притежавало акции, прехвърлени в инвестиционния фонд следва да придобие (чл. 13, ал. 2 от законопроекта).

С цел защита на интересите на акционерите редно би било тази методика да бъде одобрена от Комисията за финансов надзор и в тази насока трябва да се добави ясна и изрична разпоредба в закона.

От изключителна важност са и предвижданията в законопроекта такси, които се заплащат от акционерите след известен период от време. Тъй като те ще натоварят вероятно значителен брой акционери, редно би било законът да гарантира по недвусмислен начин, че тези такси ще се определят на разходо-покривен принцип и, че върху техния размер ще бъде упражняван контрол.

Обръщаме внимание, че публикуването на подобен нормативен акт и неговото прибързано разглеждане в момент, в който голяма част от физическите лица и бизнеса са оставени без средства заради пандемията от Ковид -19, не е добър сигнал за стабилна икономика и привличането на български и международните инвеститори. Точно обратното, подобен акт ще се отрази негативно в дългосрочен план и може да застраши усвояването на помощите по антикризисните програми на Европейския съюз.

БТПП остава на разположение със своята експертиза да съдейства и участва в работните групи по всички въпроси, свързани с изготвянето на Закон за уреждане на отношенията, свързани с личните сметки за безналични ценни книжа, водени в централния регистър на ценни книжа от „Централен депозитар“ АД.

С уважение,

Цветан Симеонов
Председател на УС
на БТПП

